

HOOFDSTUK XXII

Profetie tegen Jeruzalem

VERZEN 1 TOT 3

- 1. De last van het dal des gezichts. Wat is u nu, dat gij altogader op de daken klimt?**
- 2. Gij, die vol van groot gedruisch waart, gij woelige stad, gij vroolijk huppelende stad! Uwe verslagenen zijn niet verslagen met het zwaard, noch gestorven in den strijd.**
- 3. Al uwe oversten zijn tezamen weggevlucht; zij zijn van de schutters gebonden, allen, die in u gevonden zijn, zijn samengebonden, zij zijn van verre gevloten.**

Dit hoofdstuk bevat twee zeer ongelijke deelen. In het eerste deel hebben we den toorn Gods geopenbaard over het gedrag der Jeruzalemmers, die ten tijde van eene belegering der heilige stad zich zoo onheiliglijk en onwaardiglijk gedroegen. Over den naam hier symbolisch aan Jeruzalem gegeven is veel gespeculeerd. De Joodsche geleerden hebben er steeds een zeer gepasten naam in gezien, omdat Jeruzalem volgens hen de plaats was, waar de Heere aan Zijne knechten de gezichten gaf. Alleen dan zitten we nog met het woord dal, want Jeruzalem lag niet in eene vallei, maar op een gebergte. Verder verwijderd waren er rondom Jeruzalem echter bergen, zooals in Ps. 125:2 ook bezongen wordt, zoodat de stad met het oog daarop ook toch weer eene vallei genaamd kon worden. Wellicht hebben we met het woord gezicht wel eene toespeling op den berg Moria, een naam die ook aan profetisch zien en verschijning ontleend is. Hoe dit ook zij, het is in elk geval zeker, dat we hier aan eene profetie tegen Jeruzalem hebben te denken. Daarover zijn ook alle uitleggers het eens. Wellicht heet ze hier om haar diepen val wel een dal.

Nog een andere vraag is deze: aan welke belegering hebben we hier te denken? Aan die van Sanherib, aan die van Esarhaddon, tijdens Manassa's regeering, aan die van Nebukadnezar of aan die van Titus? Men zou die van Zach. 14: 1-7 er nog wel bij kunnen voegen. En dan zouden wij hier aan die van Sanherib willen denken, daar de beschrijving zoo levendig is dat we ons niet kunnen ontworstelen aan de gedachte dat wij hier met een ooggetuige te doen hebben. Dit neemt echter volstrekt niet weg, dat we hier tevens eene generische, eene algemeene predictie hebben van toekomstige belegeringen van Jeruzalem, met name die in de toekomst als de laatste en de vreeselijkste nog zal plaats hebben onder het schrikbewind van den mensch der zonde. Zie voorts II Kon. 18 en 19; II Kron. 32 en Jes. 30 en 37.

Jeruzalem wordt ons hier voorgesteld als in volslagen verwarring. Het volk is op de platte daken der huizen geklommen om te zien wat er buiten de stad omging. In dagen van opschudding klom men op de daken, en wijl de huizen weinig of geene vensters hadden naar buiten op de straat en dewijl men dan beter in de verte kon

blikken. Het eerste deel van vers 2 wijst op de lichtzinnigheid der stad. Ze was vroolijk huppelende naar het verderf! Gelijk dit „de steden der Heidenen” heden ten dage doen. En daarom zullen deze even zeker vallen als Jeruzalem eens gevallen is. Verzen 2 b en 3 worden eerst dan recht duidelijk, zoo we met Van Der Palm aannemen, dat Jeruzalem een leger in het veld gehad heeft, dat nog eer dat het slaags raakte met den vijand lafhartiglijk op de vlucht geslagen is en daarop door de boogschutters van uit de verte is neergeschoten en ten deele gevangen genomen is. Deze zijn op de verachtelijkste wijze aan elkander vastgeketend als het redeloos vee. Zij zijn van verre gevloeden, d. w. z. die helden gingen met hunne veldoversten voorop reeds aan den haal toen zij den vijand nog maar van uit de verte zagen aanrukken. Geen Gideons-bende dus! Er was oorzakelijk verband tusschen het vroolijk huppelen en het van verre vlieden dezer stedelingen. Een lichtzinnig geslacht heeft nooit eenige heldenmoed. Trouwens, geene heldenmoed kan zulk een geslacht ook maar iets baten, want hetzij ze het lezen kunnen of niet, voor hunne oogen staat het goddelijk schrift: Gij zijt gewogen en te licht bevonden!

Jesaja's Droefenis

VERS 4

4. Daarom zeg ik: Wendt het gezicht van mij af, laat mij bitterlijk weenen; dringt niet aan, om mij te troosten over de versterking der dochter mijns volks.

'n Kleine Jeremiade van Jesaja. Men kan wel eens over de twee groote profeten Jesaja en Jeremia spreken alsof deze twee in geen enkel opzicht iets gemeen hadden, doch wie dit meent, kent noch den een noch den ander. Jeremia konforsch zijn als Jesaja en deze kon gevoelig zijn als zijn latere collega. Waar velen in Jeruzalem zelfs in dit hachelijk tijdsgewricht nog vroolijk bleven huppelen en eten en drinken, daar was de profeet weer een afgescheidene van de menigte, die ook hier weer het pad der afzondering bewandelde. De droeve zanger zou zich eer willen wentelen in stof en asch dan te leven als zijne tijdgenooten. Hij kan den blik dier onheilige scharen schier niet verdragen en roept hartstochtelijk uit: Wendt den blik van mij af! een uitroep die natuurlijk evenmin star-letterlijk bedoeld is als Petrus' gezegde tot zijn Meester: Heere ga uit van mij! De profeet wil niet met de anderen op de daken klimmen, doch liefst alleen zijn met zijn smart. Daarom roept hij verder ook uit dat men niet op hem aan zal dringen om hem op te beuren, te vertroosten, vanwege het onheil dat zijn medeburgers trof. Dochter mijns volks is natuurlijk Juda, hier, als zoo dikwijls, voorgesteld als eene maagd. O, dat alle predikers waren, gelijk deze profeet, die nooit aarzde de oordeelen Gods te prediken, doch het altoos deed met een bloedend hart.

Het Vijandelijk Leger rondom de Stad

VERZEN 5 TOT 8a

5. Want het is een dag van beroering, en van vertreding, en van verwarring van den Heere, den HEERE der heirscharen, in het dal des gezichts, een dag van ontmuring des muurs, en van geschreeuw naar het gebergte toe.

6. Want Elam heeft den pijlkoker genomen, de man is op den wagen, er zijn ruiters; en Kir ontbloot het schild.

7. En het zal geschieden, dat uwe uitgelezene dalen vol wagenen zullen zijn, en dat de ruiters zich gewisselijk zullen zetten ter poorten aan.

8a. En hij zal het deksel van Juda ontdekken;

In deze verzen motiveert de profeet zijne groote droefenis nog meer. Men stelle zich voor, dat de vluchtende benden de stad binnenstroomen en natuurlijk mede om hunne lafheid en vlucht goed te praten, vreeselijke beschrijvingen geven aan de stedelingen van het leger des vijands. De stad is nu een en al rumoer, verschrikking en benauwdheid, jammer en wee en men vliegt door elkander zonder recht te weten wat men wil. De een schreeuwt dit en een ander schreeuwt wat anders. Het is een dag van Jehova Zebaoth, die levendig heenwijst naar den grooten en vreeselijken dag des Heeren der toekomst. Hier schreeuwt één: „Sterkt den muur!” daar: „Naar ’t gebergte heen!” dus omschrijft Van Hamelsveld het laatste deel van vers 5. Voorts worden de verschillende volken met hun verschillend wapentuig, die als hulp troepen in het Assyrisch leger dienden, geschetst. Welk een tegenstelling hebben we hier tusschen het stille dal des gezichts der heiligheden Gods en het wild en woest geraas der vreemde volken! Om die tegenstelling te doen gevoelen is vermoedelijk het dal des gezichts nog eens genoemd in vers 5. De plaats waar de hemel zich anders neigde tot de aarde schijnt nu wel een plek van losgelaten demonen. De vruchtbare dalen rondom de stad zijn alom bedekt met de krijgswagens der wilde horden en de vijandelijke ruitery dringt reeds door tot aan de poorten. Zij die daar staan te turen op Jeruzalems daken kunnen zich er van overtuigen, dat de vijand tot den aanval gereed is. Hij zal het deksel aan Juda ontdekken. Door deksel versta men hier den vrouwelijken sluier. Juda wordt hier weer gedacht als eene maagd en wel eene wie ruw den sluier van het gelaat wordt gerukt. Het was voor eene Oostersche maagd eene groote schande en diepe vernedering, wanneer men haar den sluier, die haar gelaat bedekte, ontrukte. Zonder beeldspraak zegt dit dat Juda’s voormuur weerloos is gemaakt.

Toebereidselen tot Verdediging der Stad

VERZEN 8b TOT 11.

8 b. En te dien dage zult gij zien naar de wapenen in het huis des wouds.

9. En gijlieden zult bezien de reten der stad Davids, omdat zij vele zijn; en gij zult de wateren des ondersten vijvers vergaderen.

10. Gij zult ook de huizen van Jeruzalem tellen; en gij zult huizen afbreken, om de muren te bevestigen.

11. Ook zult gij eene gracht maken tusschen beide de muren, voor de wateren des ouden vijvers; maar gij zult niet opwaarts zien op Dien, die zulks gedaan heeft, noch aanmerken Dien, die dat van verre tijden geformeerd heeft.

Nadat men van zijn eersten schrik eenigermate bekomen is, schijnt er eenige bezonnenheid bij Jeruzalems ingezetenen te komen. Althans de profeet ziet hen in allerijl eenige voorbereidselen maken om de stad in staat van verdediging te brengen. Men denkt derhalve nog geenszins aan een vrijwillige overgave. Men snelt naar het huis des wouds. Dit huis was een wapenhuis, dat nagenoeg geheel uit hout was opgetrokken. Salomo had het gebouwd, I Kon. 7: 2 en bewaarde daarin zijn kostelijk wapentuig van gouden rondassen en schilden. Deze werden wel door den Koning Sisak van Egypte gestolen, doch Rehabeam liet er koperen voor in de plaats stellen en er zullen ook thans nog wapens genoeg geweest zijn. Ach, aan alles is merkbaar dat dit verdwaasde volk de vervloekte zonde begaat van vleesch tot zijn arm te stellen en zijne hope niet stelt op den sterken God van Israël. In de tweede plaats spoort men de reten, de scheuren en breuken op in Zions muur. Als er gezegd wordt dat deze vele zijn, dan is daarmede de wenk gegeven, dat men als gerusten te Zion geleefd heeft en niet gewaakt heeft. Laat maar een scheurtje in uw geestelijk leven en de vijand zal er winste mede doen, want hij zal er zekerlijk doorheen weten te sluipen, of te kruipen, naar binnen! Ten einde de muren te herstellen en daarvoor genoeg steen te hebben, brak men de huizen, die het best gemist konden worden, af. Ook de waterleidingen ging men op zoodanige wijze leiden, dat de belegerden geen gebrek en de belegeraars wel gebrek aan water zouden krijgen. Dit was ontegenzeggelijk een van de meest wijze voorzorgsmaatregelen. Men zie in dit verband ook II Kron. 32:3, 4 en Jes. 7 : 3.

Voorzorgmaatregelen zijn op zichzelf niet kwaad. Daar zal Jesaja geen woord tegen profeteeren. Doch het grieft hem in het diepst zijner rechtvaardige ziel dat zij bij al die voorzorgen niet zien op Israëls Wachter Die nimmer slaapt of sluijert en Die naar Zijn vasten raad dit alles over Juda bracht. Er is immers naar Amos' woord geen kwaad in de stad, dat de Heere niet zendt. Van verre tijden, van overlang, had God dit reeds over Juda besloten, Hij had de Assyriërs als Zijne beulen naar Juda gezonden om Zijn volk te tuchtigen, Hij kon Juda er ook alleen van verlossen, doch dit erkende Juda niet.

„Laat ons Eten en Drinken, want Morgen zullen wij Sterven”

VERZEN 12 TOT 14

12. En te dien dage zal de Heere, de HEERE der heirscharen, roepen tot gewezen, en tot rouwklage, en tot kaalheid, en tot omgording des zaks.

13. Maar ziet, er is vreugde en blijdschap met runderen te dooden, en schapen te kelen, vleesch te eten, en wijn te drinken, en te zeggen: Laat ons eten en drinken, want morgen zullen wij sterven.

14. Maar de HEERE der heirscharen heeft zich voor mijne ooren geopenbaard, zeggende: Indien ulieden deze ongerechtigheid verzoend wordt, totdat gij sterft! zegt de Heere, de HEERE der heirscharen.

Alle voorzorgen baten niets, zoo er geene verootmoediging is voor het aangezicht Gods, dus leert ons vers 12. In stede van boete en berouw over hunne zonden was er bij de Jeruzalemmers een vertrouwen op het vleesch en een leven in het vleesch. De uitdrukking maar ziet wijzen op eene ontroerende tegenstelling. God roept tot verslagenheid des harten vanwege de zonde en ellende, doch het lichtzinnig volk, met name de weelderige rijken, maakten van den buik hun god en bedreven dartelevreugd temidden van de onuitsprekelijke ellende des volks. Runderen slachten, schapen kelen, vleesch eten, wijn drinken; dit was het eenigste waaraan ze dachten. Met het oog op een eventueel langdurig beleg was dit te onverantwoordelijker, daar er dan schaarschte en gebrek zou zijn. Doch wat gaven zij daarom! Men gaf om God niets, om het volk niets en om zijn eigen leven zelfs niets meer. Jesaja wijst hen ten slotte op het onontkoombaar oordeel Gods.

De Strafrede tegen Sebna

VERZEN 15 TOT 19

15. Alzoo zegt de Heere, de HEERE der heirscharen:

Ga heen, ga in tot dien schatmeester, tot Sebna, den hofmeester, en spreek:

16. Wat hebt gij hier? of wien hebt gij hier, dat gij u hier een graf uitgehouwen hebt? als die zijn graf in de hoogte uithouwt, die eene woning voor zich op eenen rotssteen laat afteekenen.

17. Zie, de HEERE zal u wegwerpen met eene mannelijke wegwerping, en Hij zal u ganschelijk overdekken.

18. Hij zal u gewisselijk voortrollen, gelijk men eenen bal rolt, in een land, wijd van begrip; aldaar zult gij sterven, en aldaar zullen uwe heerlijke wagenen zijn, o gij schandvlek van het huis uws heeren!

19. En Ik zal u afstooten van uwen staat, en van uwen stand zal Hij u verstoren.

Velen meenen met Calvijn, dat de verwerping van Sebna niets met het voorgaande te maken heeft, doch daarin tast men o. i. mis, want deze hofbeambte wordt ons hier voorgesteld als een exemplaar van de schuldigen, ja als de hoofdschuldige van het godloos rot te Jeruzalem. Te oordeelen naar de twee eerste korte vragen van vers 16 is hij een vreemdeling in de stad geweest, hij was ongeloovig, want hij zal toch van Jesaja gehoord hebben, dat het volk in ballingschap zou worden weggevoerd, doch door een praalgraf in de stad te bouwen toonde hij die niet te willen gelooven. Verder

wordt hij ons voorgesteld als een zeer trotsch man. Zelfs in zijn zeer kommervolle tijden dacht hij slechts aan zijn eigen grootheid en nog wel aan zijn roem na den dood. Welk ambt hij gehad heeft is niet met zekerheid te bepalen. De een zegt schatmeester, een ander raadsheer, een derde huisverzorger, een vierde paleisminister, een vijfde slotvoogd. Het is althans duidelijk, dat hij een invloedrijk en vooraanstaand hofbeambte, een grootvisier of eerste staatsdienaar,—premier zouden wij zeggen—geweest is. Zijn hoog ambt bracht een dure verantwoordelijkheid mede, doch hij had meer hooge opvatting van zichzelf dan van zijne verantwoordelijkheid.

Ga heen tot dien schatmeester. Men gevoelt het terstond, dat in deze wijze van spreken eene diepe verachting van dezen onwaardige ligt uitgedrukt. De zonde van dezen hofbeambte lag niet in het bouwen van een praalgraf, maar in zijn ongeloof en bespottelijken trots en veronachtzaming van de hoogere belangen des volks, die daarin uitkwamen. Het bouwen van het graf was maar een symptoom van de kwaal, niet de kwaal zelf. De rijken lieten hunne graven uithouwen uit de rotsen. Dit deed hij ook. Hoog in de rotsen! Alsof dit symbolisch was van zijn hoogheid en trots. Doch wij zien heden ten dage feitelijk dezelfde opgeblazenheid en laatdunkendheid. Want hoewel de gansche wereld schudt op hare grondvesten, zoo jagen toch miljoenen naar goud en genot, naar spel en sport, naar dans en drank, terwijl men de idee van dood en graf verre van zich zet.

Zijn straf zal niet uitblijven. Wie het kwade doet zal het steeds kwalijk gaan. Dit zal hij straks ondervinden. Jehova zal hem met kracht wegslingeren, gelijk men iets zeer verachtelijks wegwerpt. Hij zal hem aangrijpen, hem met Zijn sterke hand overdekken en als een kluwen samenpersen en hem dan wegrollen, gelijk men een bal wegrolt. Hij zal dus niet in zijn graf komen, dat hij in de hoogte temidden van de Davidische koningen heeft laten uithouwen. Hij zal ook niet langer op zijne heerlijke wagenen rijden, want God zal hem niet op een wagen rollen naar het ver en vreemd land, maar hem er als een bal heensmijten. Dat hij op heerlijke wagenen reed wijst dus ook nog op zijn hoovaardij en bespottelijke praalzucht. De benaming schandvlek van het huis uws heeren wijst er op, dat hij ook zijn Koning niet trouw heeft gediend. Het kan niet met zekerheid bepaald worden, wat in dezen vreeselijken naam ligt opgesloten, doch wij kunnen er veilig uit afleiden dat hij het vertrouwen zijns heeren schandelijk misbruikt heeft. Hij was in één woord een booswicht, die God niet vreesde en geen mensch ontzag. In II Kon. 18:37 vinden we dezen Sebna als schrijver. Sommigen meenen, dat hij dus slechts vernederd is in rang, doch de woorden zijn voor die opvatting veel te sterk. De woorden zijn zelfs zoo sterk, dat ze ons heenwijzen naar den Antichrist, die bij het laatste beleg van Jeruzalem den rol van dezen Sebna zal spelen.

Eljakim Komt in de Plaats van Sebna

VERZEN 20 TOT 25

20. En het zal te dien dage geschieden, dat Ik mijnen knecht, Eljakim, den zoon van Hilkia, roepen zal.

21. En Ik zal hem met uwen rok bekleeden, en Ik zal hem met uwen gordel sterken, en uwe heerschappij zal Ik in zijne hand geven; en hij zal den inwoneren te Jeruzalem en den huize van Juda tot een' vader zijn.

22. En Ik zal den sleutel van het huis van David op zijnen schouder leggen; en hij zal opendoen, en niemand zal sluiten, en hij zal sluiten, en niemand zal opendoen.

23. En Ik zal hem als eenen nagel inslaan in eene vaste plaats; en hij zal wezen tot eenen stoel der eer voor het huis zijns vaders.

24. En men zal aan hem hangen alle heerlijkheid van het huis zijns vaders, der uitspruitelingen en der afkomelingen, ook alle kleine vaten, van de vaten der bekers af, zelfs tot al de vaten der flesschen.

25. Te dien dage, spreekt de HEERE der heirscharen, zal die nagel, die aan eene vaste plaats gestoken was, weggenomen worden; en hij zal afgehouden worden, en hij zal vallen, en de last, die daaraan is, zal afgesneden worden: want de HEERE heeft het gesproken.

„It is Christ displacing Antichrist, which is seen in verses 15 to 25,” zegt Gaebelin. Zoo men maar allereerst aan twee personen blijft denken uit de dagen van Hiskia, dan dient dit toegestemd, want de Heilige Geest, Die de heilige mannen aandreef en onfeilbaar inspireerde, heeft hier kennelijk weder aan den grooten eindtijd gedacht, dien tijd waarvan het Christendom zoo weinig denkt, als de Schrift er veel aan denkt. Eljakim zal in de plaats van den booswicht Sebna gesteld worden. In hoofdstuk 37:2 komt Eljakim voor als den hofmeester en Sebna als den schrijver. En zij, die deze verzen chronologisch na dat hoofdstuk plaatsen, meenen, dat Sebna Eljakim van zijn post verdrongen heeft en dat Jehova nu dan den deugniet uit het ambt zet en den braven Eljakim opnieuw tot den vroeger door hem bekleeden post roept. Dit is de gedachte van Calvijn en anderen, doch zonder grond.

Schokkend moet het voor den trotschen Sebna geweest zijn, dat zijn opvolger met name genoemd werd. Eljakim zal met zijn staatsiekleed omhangen worden, door zijn gordel gesterkt worden en zijn gezag uitoefenen en als een vader zijn voor het volk. De Heere noemt hem Mijn knecht, waaruit mag worden afgeleid, dat hij in tegenstelling met Sebna een Godvreezend en theocratisch hofdienaar zou zijn. Vers 22 wordt in Openb. 1:18 en 3: 7 op Christus toegepast. Op den kerkelijken tuchtsleutel ziet dit vers niet, maar wel op het feit, dat niemand tot den God en Vader van onzen Heere Jezus Christus komt dan door Hem. „Niemand komt tot den Vader dan door Mij.” En ook in de toekomst van Zijn bewind zal niemand tot „de gewisse weldadigheden van David” komen dan door Hem. Hij is de deur en de deurwachter tevens, Hij heeft den sleutel tot 's Vaders schathuis.

Als een nagel in een vaste plaats, zoo zou de Heere Jezus zijn. Dit beeld is wonder rijk en zegt welbezien alles. Ten einde dit rijke beeld te waardeeren, dient men te weten, dat er in de Oostersche huizen geene afzonderlijke keukens en kasten waren en slechts zeer weinig meubelen en dat men in de huizen der onbemiddelden schier alles

aan nagels, houten pinnen, bevestigd had aan den wand. Als hier nu gezegd wordt, dal Eljakim als een nagel in een vaste plaats zal zijn, dan wijst dit op het duurzame zijner regeering. Aan dezen nagel zal alles worden opgehangen, wat in het huis zijns vaders is. Velen vatten vers 24 op in den zin van een zondig nepotisme d. i. eene bevoordeeling van eigene familieleden boven anderen, doch wij zien er de blijde gedachte in uitgedrukt dat alles in 's Vaders huis, alles ook in de Gemeente van Christus afhankelijk is, gelijk Hij ook Zelf gezegd heeft: „Zonder Mij kunt gij niets doen.” Alle flesschen, bekkens, kruiken, groote en kleine in het huisgezin hangen aan Christus, Die waarlijk een nagel is in een vaste plaats. Nog zij herinnerd, dat zijn hooge eer is aangeduid in het dragen van den sleutel op zijn schouder en in zijn zitten op den stoel der eer. Men droeg in het Oosten letterlijk de groote houten sleutels op de schouders en niet alleen de koningen, maar ook de groot-waardigheids-bekleeders van den staat zaten op een troon der heerlijkheid. Heel de beschrijving hier is van dien aard, dat wij hier aan Christus hebben te denken. Hij heeft den waren sleutel Davids. Eljakim had nimmer al die glorie en duurzame regeering. Christus is de ware Eljakim, d. i. de van God bevestigde. Vers 25 wordt zeer verschillend verklaard. Zij die vers 24 opvatten als eene beschrijving van Eljakims nepotisme, zien hier diens val voorspeld. Enkelen zien hier Christus' lijden aangeduid. Het is echter gelijk Umbreit opmerkt: „'t Gezond verstand wijst op Sebna terug.” Zoo ook Gesenius, Ewald, Knobel, Van Hamelsveld, Van Der Palm, Jonckbloet, Jennings en anderen.